

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Obdo/24/2022
Identifikačné číslo spisu:	8119214080
Dátum vydania rozhodnutia:	26.04.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8119214080.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Sociálna poisťovňa, so sídlom 29. augusta 8 a 10, 813 63 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 30 807 484, pobočka Bardejov, so sídlom Hurbanova 6, 085 46 Bardejov, proti žalovanému: I & R KONKURZY A REŠTRUKTURALIZÁCIE, k. s., so sídlom Šoltésovej 2, 811 08 Bratislava, IČO: 36 865 265, správca konkurznej podstaty úpadcu J - PLASTIK, s.r.o. v konkurze, so sídlom Štefánikova 3499, 085 01 Bardejov, IČO: 44 623 577, právne zastúpený IKRÉNYI & REHÁK, s. r. o., so sídlom Šoltésovej 2, 811 08 Bratislava, IČO: 36 854 808, o určenie právneho dôvodu, výšky a poradia popretých pohľadávok, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 2Cbi/22/2019, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 14. mája 2020, č. k. 3CoKR/3/2020-79, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca m á proti žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100%.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 19. novembra 2019, č. k. 2Cbi/22/2019-43, v prvom výroku rozhodol tak, že určuje, že v konkurznom konaní úpadcu J - PLASTIK, s. r. o. v konkurze, Štefánikova 3499, 085 01 Bardejov, IČO: 44 623 577, č. k. 5R/2/2018 pohľadávka žalobcu Sociálna poisťovňa so sídlom v Bratislave, pobočka Bardejov, IČO: 36 807 484, vzniknutá z titulu neuhradeného poistného za mesiac november 2018 v sume 726,58 eur, je pohľadávkou proti podstate v zmysle § 87 ods. 2 písm. i/ zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKR“). Druhým výrokom súd prvej inštancie rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie tak rozhodol z dôvodu, že žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 06.09.2019 v konkurznom konaní úpadcu domáhal určenia právneho dôvodu a výšky popretých pohľadávok proti

podstate. Žalobca je podľa § 179 ods. 1 písm. f/ zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) vecne príslušný uplatňovať pohľadávky na poistnom. Žalobca podaním č. 10873-4/2019-BJ z 28.05.2019 prihlásil v súlade s § 87 ZKR pohľadávku v sume 6.165,87 eur, za mesiace november 2018 až február 2019, ako pohľadávku proti podstate, ktorá vznikla po vyhlásení konkurzu z titulu neuhradeného poistného na sociálne poistenie a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie. Správca konkurznej podstaty podaním z 22.08.2019, sp. zn. 5R/2/2018 S1436, doručenom žalobcovi dňa 26.08.2019, poprel uplatnenú pohľadávku proti podstate, a to v sume 726,58 eur za obdobie november 2018 z titulu poistného na sociálne poistenie a neuznal ju čo do právneho dôvodu, vzniku, poradia a výšky, pretože uvedená pohľadávka nespĺňala podľa správcu časové hľadisko, teda moment vzniku pohľadávky a zároveň právnu povahu, teda že súvisí s obdobím pred vyhlásením konkurzu na majetok úpadcu. Žalobca tvrdil, že dňom splatnosti poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie je posledný deň kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, za ktoré sa platí poistné. Bez predloženého mesačného výkazu poistného a príspevkov nemá Sociálna poisťovňa možnosť prihlásiť si svoju pohľadávku, pretože nie je možné určiť výšku tejto pohľadávky. Pohľadávku proti podstate za mesiac november 2018 si žalobca prihlásil po vyhlásení konkurzu podľa § 87 ZKR, pretože táto vznikla až po vyhlásení konkurzu, predložením mesačného výkazu a príspevkov dňa 31.12.2018, čo je zároveň dátum splatnosti.

3. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že Okresný súd Prešov uznesením z 13. decembra 2018, sp. zn. 5R/2/2018, vyhlásil konkurz na majetok dlžníka J - PLASTIK, s.r.o. v konkurze, so sídlom Štefánikova 3499, 085 01 Bardejov, IČO: 44 623 57, zverejneným v Obchodnom vestníku č. 245/2018 zo dňa 20.12.2018. Účinky vyhlásenia konkurzu nastali dňa 21.12.2018. Súd prvej inštancie na vec aplikoval § 231 ods. 1 písm. a/, f/, § 143 ods. 2 a § 169 zákona o sociálnom poistení. Ďalej § 33 ods. 5 opatrenia č. MF/24035/2005-74 a § 87 ods. 2 písm. i/ a k/, § 87 ods. 7 a 8 ZKR.

4. Súd prvej inštancie uviedol, že ZKR rozlišuje dve skupiny pohľadávok. Jednou sú pohľadávky, ktoré vznikli do vyhlásenia konkurzu a uplatňujú sa prihláškou podľa § 28 ZKR a druhou sú pohľadávky, ktoré vznikli po vyhlásení konkurzu v súvislosti so správou a speňažovaním majetku a ďalšie v zákone uvedené pohľadávky, medzi nimi napríklad dane poplatky, clá, poistné na zdravotné a sociálne poistenie, ktoré sa uplatňujú u správcu v zmysle § 87 ZKR. Pre ich rozlišovanie je rozhodujúci deň vyhlásenia konkurzu. Súd prvej inštancie v tomto prípade zohľadnil, že vzťah Sociálnej poisťovne a zamestnávateľa nie je záväzkovým vzťahom dlžníka a veriteľa, ale ide o verejnoprávny vzťah založený na zákonom oprávnení Sociálnej poisťovne na poistné a zákonnej povinnosti zamestnávateľa poistné zaplatiť a odviesť. Uvedenému zodpovedala podľa súdu prvej inštancie aj argumentácia žalobcu, podľa ktorej sa zamestnávateľ nemôže stať dlžníkom skôr, než mu vznikne povinnosť zaplatiť a odviesť poistné, teda skôr, než na základe mesačných výkazov o vyplatených mzdách a výkazoch poistného sa nestane zrejým, za ktorého zamestnanca a v akej výške je zamestnávateľ povinný platiť a odviesť jednotlivé druhy poistného. Úpadca bol ku dňu vyhlásenia konkurzu dňa 20.12.2018, s účinkami 21.12.2018, v Sociálnej poisťovni evidovaný ako aktívny odvádzateľ s povinnosťou predložiť mesačný výkaz poistného na sociálne poistenie v zákonnej lehote a v lehote splatnosti predmetnú sumu aj uhradiť. Mesačný výkaz poistného a príspevkov za mesiac november 2018 bol úpadcom ako zamestnávateľom predložený žalobcovi dňa 31.12.2018, teda až po vyhlásení konkurzu a v čase, kedy úpadca svojich zamestnancov aktívne zamestnával, teda prevádzkoval podnik, preto je zrejmé, že ide o pohľadávku súvisiacu s prevádzkovaním podniku v konkurze, a teda o pohľadávku proti podstate, pričom deň 31.12.2018 (predloženie výkazu poistného a príspevkov) sa považuje za moment vzniku pohľadávky Sociálnej poisťovne. O pohľadávke súvisiacej s prevádzkovaním podniku svedčí aj to, že žalobca si v konkurze vyhlásenom na majetok úpadcu uplatnil pohľadávky z titulu neuhradeného poistného za týchto zamestnancov úpadcu, okrem iného aj za obdobie december 2018 až február 2019, ktoré správca uznal ako pohľadávky proti podstate. Tento záver potvrdzuje aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 28. júna 2012, sp. zn. 4Sžso/5/2011.

5. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo 14. mája 2020, č. k. 3CoKR/3/2020-79, na základe odvolania žalovaného, rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalobcovi priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

6. Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozsudku podľa § 387 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd uviedol, že je nepochybné, že žalobca sa o výške poistného na sociálne poistenie dozvedel až na základe predloženého mesačného výkazu zamestnávateľa (§ 231 ods. 1 písm. f/ zákona o sociálnom poistení). Až po predložení mesačného výkazu poistného mohol žalobca predpísať poistné na konkrétnu sumu dlžníka, a túto si aj uplatniť. Až na základe predloženého mesačného výkazu má žalobca právo od platiteľa poistného žiadať konkrétne plnenie. Konkurz bol vyhlásený dňa 21.12.2018, pričom mesačný výkaz dlžného poistného bol zamestnávateľom predložený až po vyhlásení konkurzu dňa 31.12.2018. V danom prípade sa podľa odvolacieho súdu preto jedná o pohľadávku proti podstate. Odvolací súd sa stotožnil aj s argumentáciou súdu prvej inštancie, že pohľadávka súvisí s prevádzkovaním podniku počas konkurzu, pretože úpadca zamestnával pracovníkov a jeho odvodová povinnosť naďalej trvá. Uvedené platí aj v prípade, ak zamestnancom úpadcu správca po vyhlásení konkurzu neprideloval žiadnu prácu, a tiež ak správca ukončil so zamestnancami úpadcu pracovný pomer a týmto zamestnancom plynie výpovedná doba.

7. Za podstatnú odvolaciu námietku považoval odvolací súd tvrdenie žalovaného o nesprávnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie. Žalovaný nesúhlasil s názorom súdu prvej inštancie v súvislosti so vznikom poistného. Odvolací súd ale považoval právny záver súdu prvej inštancie, že pohľadávka uplatnená žalobcom vznikla po vyhlásení konkurzu, čím bola splnená požiadavka časového kritéria, za správny. Odvolací súd poukázal aj na závery najvyššieho súdu prijaté v rozhodnutiach sp. zn. 3Obdo/9/2017 a 5Obdo/23/2016. Rozsudok súdu prvej inštancie bol vo výroku vecne správny, súd prvej inštancie správne aplikoval a interpretoval právne normy a správne zistil skutkový stav.

8. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 a § 262 ods. 1 CSP. Žalobcovi ako úspešnej strane sporu priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

9. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, ktorým navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu, prípadne aj s rozsudkom súdu prvej inštancie, alebo aby rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že žalobu zamietne. Žalovaný dôvodnosť svojho dovolania vymedzil nesprávnym právnym posúdením veci s poukazom na dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP a vadou zmätočnosti s poukazom na dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

10. Vo vzťahu k vymedzeniu dovolacieho dôvodu podľa § 432 ods. 2 CSP, žalovaný uviedol, že podľa jeho názoru na prejednávanú vec nie je možné aplikovať rozsudok najvyššieho súdu z 27. októbra 2015, sp. zn. 1Sžo/37/2014, v ktorom sa súd vôbec nezaoberal časovým kritériom. Obdobne aj rozsudok najvyššieho súdu z 27. septembra 2017, sp. zn. 3Obdo/9/2017, posudzoval len pohľadávky, ktoré preukázateľne vznikli po vyhlásení konkurzu a nezaoberal sa časovým kritériom. Rozsudok najvyššieho súdu z 28. júna 2012, sp. zn. 4Sžo/5/2011, preskúmaval zákonnosť rozhodnutia Sociálnej poisťovne, bez posudzovania charakteru pohľadávky. V čase vydania týchto rozhodnutí zároveň absentovala právna úprava vzniku pohľadávky z verejnoprávneho vzťahu v zmysle § 120 ods. 2 ZKR.

11. Podľa žalovaného zákon o sociálnom poistení vôbec neupravuje vznik nároku Sociálnej poisťovne na poistné odvádzané zamestnávateľom za zamestnanca za príslušný kalendárny mesiac a ani okamih vzniku tohto nároku. Napriek uvedenému, odvolací súd považoval za potrebné aplikovať § 141 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, upravujúci odvodovú povinnosť zamestnávateľa, § 142 ods. 1 veta prvá zákona o sociálnom poistení, upravujúci platenie poistného a § 143 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, upravujúci splatnosť poistného. Odvolací súd tým stotožnil okamih vzniku a splatnosti poistného.

12. Dovolateľ uviedol, že na vec bolo potrebné aplikovať § 120 ods. 2 in fine ZKR, podľa ktorého vznikom pohľadávky z verejnoprávneho vzťahu sa rozumie okamih, keď dlžník bol prvýkrát oprávnený

plniť takúto pohľadávku. Keďže odvolací súd sa s aplikáciou tohto ustanovenia nevysporiadal, je daný aj dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

13. Súdny prevzal domnienku, že zamestnávateľ sa nemôže stať dlžníkom skôr, než mu vznikne povinnosť zaplatiť a odvieť poisťné, teda skôr, než na základe mesačných výkazov o vyplatených mzdách a výkazoch poisťného sa nestane zrejým, za ktorého zamestnanca a v akej výške je zamestnávateľ povinný platiť a odvieť jednotlivé druhy poisťného. Táto domnienka je založená na predpoklade subjektívnej vedomosti Sociálnej poisťovne o výške poisťného na základe mesačného výkazu predloženého zamestnávateľom. Žalovaný v tejto súvislosti tvrdil, že primárnym predpokladom pre zrazenie a odvod poisťného zamestnávateľom za zamestnanca, je len vykonanie pracovnej činnosti zamestnancom a uplynutie času, v tomto prípade kalendárneho mesiaca. Predložením mesačných výkazov o vyplatených mzdách a výkazoch poisťného zamestnávateľ výlučne deklaruje mzdový nárok zamestnanca a výšku poisťného. Pri absencii predloženia mesačných výkazov o vyplatených mzdách a výkazoch poisťného zamestnávateľom, za predpokladu, že zamestnávateľ ani na výzvu Sociálnej poisťovne nepredloží podklady potrebné na zistenie správnej sumy poisťného, Sociálna poisťovňa môže predpísať poisťné na základe dokladov zamestnávateľa za predchádzajúce obdobie alebo na základe podkladov iného zamestnávateľa s činnosťou obdobného charakteru (§ 144 ods. 2 zákona o sociálnom poistení). Z uvedeného vyplýva, že Sociálna poisťovňa sama deklaruje vznik svojej pohľadávky. Jedinými predpokladmi pre vznik pohľadávky žalobcu je výlučne vykonanie pracovnej činnosti zamestnancom a uplynutie času. Uplynutím záujmového obdobia (príslušného kalendárneho mesiaca) sa bez ďalšieho stáva objektívne určiteľným, v akom rozsahu bola pracovná činnosť zamestnancov pre zamestnávateľa vykonaná, aká výška im za vykonanú prácu prináleží a akú sumu je z tejto mzdy povinný zamestnávateľ zamestnancom zraziť a odvieť do Sociálnej poisťovne, a to bez ohľadu na to, či a kedy sa o tom Sociálna poisťovňa dozvie. Absencia vedomosti Sociálnej poisťovne o pohľadávke nemá žiaden vplyv na jej vznik. Zamestnávateľ je oprávnený zraziť a odvieť poisťné ako pohľadávku Sociálnej poisťovne a súčasne predložiť mesačný výkaz o vyplatených mzdách a výkazoch poisťného už aj prvý deň po uplynutí záujmového obdobia. Úpadca bol preto oprávnený prvýkrát plniť dňa 01.12.2018, tento okamih je v súlade s § 120 ods. 2 ZKR potrebné považovať za okamih vzniku pohľadávky Sociálnej poisťovne.

14. Záver súdu prvej inštancie, podľa ktorého súd zohľadnil charakter pohľadávky vyplývajúci zo zákona o sociálnom poistení vyplývajúci z verejnoprávného vzťahu založeného na zákonom oprávnení Sociálnej poisťovne na poisťné a zákonnej povinnosti zamestnávateľa poisťné zaplatiť a odvieť, je v rozpore s § 6 ZKR, podľa ktorého majú veritelia s rovnakými právami pri riešení úpadku dlžníka rovnaké postavenie a zvýhodňovanie niektorých veriteľov je neprípustné. Súdy sa snažia priznať nároku Sociálnej poisťovne na poisťné prednosť, resp. výhodnejšie postavenie. Úvaha o tom, že zákon o sociálnom poistení je vo vzťahu k ZKR lex specialis, je nesprávna. Zákon o sociálnom poistení neupravuje vznik, resp. okamih vzniku pohľadávky z verejnoprávného vzťahu. ZKR obsahuje osobitnú úpravu určujúcu nielen vznik pohľadávok (§ 120 ods. 2 ZKR), ale aj ich splatnosť (§ 46 ZKR), preto pôsobí ako lex specialis voči všetkým predpisom.

15. V dôsledku aplikácie nesprávnej právnej normy na zistený skutkový stav namiesto správnej právnej normy (§ 120 ods. 2 veta posledná ZKR) a stotožnenia splatnosti pohľadávky na poisťnom so vznikom pohľadávky na poisťnom, súdy dospeli k nesprávnemu právnomu záveru, že pohľadávka žalobcu za mesiac november 2018 vznikla po vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu.

16. Nižšie súdy podľa dovolateľa posúdili nesprávne aj splnenie vecného kritéria. V mesiaci november 2018 sa úpadca ešte nenachádzal v konkurze, nemožno preto hovoriť o tom, že by pohľadávka žalobcu za november 2018 mohla súvisieť s prevádzkovaním podniku úpadcu a činnosťou jeho zamestnancov počas konkurzu. V tomto období nebol ani odvolaný správca oprávnený konať za úpadcu v pracovnoprávných vzťahoch vo vzťahu k zamestnancom úpadcu a v rámci tohto oprávnenia im prideliť prácu alebo s nimi ukončiť pracovnoprávny vzťah v mene úpadcu.

17. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu vidí dovolateľ v dvoch otázkach. V otázke

aplikácie § 120 ods. 2 ZKR a v rozdielnom právnom osude hrubej mzdy. Odvolací súd podľa dovolateľa neuvedol presvedčivé a dostatočné dôvody podstatné pre rozhodnutie.

18. K dovolaniu žalovaného doručil súdu svoje vyjadrenie žalobca. Žalobca vo svojom vyjadrení uviedol, že trvá na podanej žalobe a skutočnostiach, ktoré sú v nej uvedené a stotožňuje sa s rozhodnutím odvolacieho súdu.

19. Najvyšší súd rozhodol o dovolaní žalovaného uznesením z 21. decembra 2020, č. k. 1Obdo/57/2020-115, ktorým dovolanie žalovaného odmietol a žalobcovi priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Dovolací súd nezistil naplnenie dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP a prípustnosť dovolania pre nesprávne právne posúdenie veci podľa dovolacieho súdu vylučovalo ust. § 422 ods. 1 písm. a/ CSP upravujúce majetkový cenzus.

20. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) nálehom z 10. marca 2022, č. k. III. ÚS 297/2021-42, rozhodol, že uznesením najvyššieho súdu z 21. decembra 2020, č. k. 1Obdo/57/2020-115, bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a uvedené uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Zároveň ústavný súd zaviazal nahradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške 460,90 eur a vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovel. V odôvodnení nálezu ústavný súd uviedol, že predmetom dovolacieho konania nebol nárok na zaplatenie peňažnej pohľadávky, ale určujúci výrok okresného súdu, podľa ktorého pohľadávka žalobcu uplatnená v konkurznom konaní proti úpadcovi v sume 726,58 eur je pohľadávkou proti podstate v zmysle § 87 ods. 2 písm. i/ ZKR. Najvyšší súd preto nesprávne aplikoval § 422 ods. 1 písm. a/ CSP.

21. Najvyšší súd ako súd dovolací (podľa § 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala strana sporu zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), viazaný právnym názorom vysloveným ústavným súdom, dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť.

22. Žalovaný svoje dovolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci, pričom prípustnosť dovolania vzhliadol v § 421 ods. 1 písm. b/ CSP a nesprávnym procesným postupom súdu, ktorým malo byť žalovanému znemožnené uplatňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že prišlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, s prípustnosťou dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

23. V prípade namietanej nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorá má podľa dovolateľa naplňať dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolací súd uvádza, že svojou argumentáciou v tejto časti dovolateľ v skutočnosti namieta nesprávne právne posúdenie veci. Skutočnosť, že odvolací súd a súd prvej inštancie neaplikovali § 120 ods. 2 ZKR spôsobom, akým to navrhoval dovolateľ, neznamená, že sa odvolací súd dopustil nesprávneho procesného postupu, alebo že by svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil. Pri ďalšej námietke dovolateľa, ktorá spočíva v nesprávnom vysporiadaní sa s časovým kritériom pohľadávky proti podstate, kde dovolateľ poukázal na právnu úpravu obsiahnutú v § 87 ods. 2 písm. g/ ZKR, dovolací súd rovnako uvádza, že podstatou tejto námietky je nesúhlas dovolateľa s výkladom a aplikáciou právnych noriem tak, ako bol uskutočnený nižšími súdmi, a nie nedostatočné odôvodnenie napádaného rozhodnutia.

24. Po preskúmaní obsahu odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie a rozsudku odvolacieho súdu, ktoré tvoria jeden celok (porovnaj II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), dovolací súd konštatuje, že nezistil nedostatočné odôvodnenie rozhodnutí nižších súdov, ich nelogickosť alebo vnútornú rozpornosť. Súd prvej inštancie uviedol, ktoré ustanovenia právnych predpisov na vec aplikoval, ako na ich základe vec právne posúdil a zrozumiteľne uviedol svoje úvahy, ktoré ho viedli k právnemu záveru o tom, že nárok žalobcu je pohľadávkou proti podstate podľa § 87 ods. 2 písm. i/ ZKR. Vo vzťahu k časovému a vecnému kritériu súd prvej inštancie uviedol, že úpadca bol ku dňu

vyhlásenia konkurzu v Sociálnej poisťovni evidovaný ako aktívny odvádzateľ s povinnosťou predložiť mesačný výkaz poistného na sociálne poistenie v zákonnej lehote a v lehote splatnosti predmetnú sumu aj uhradiť. Mesačný výkaz poistného a príspevkov za mesiac november 2018 bol úpadcom predložený 31.12.2018, teda až po vyhlásení konkurzu a v čase, kedy úpadca svojich zamestnancov aktívne zamestnával, teda prevádzkoval podnik, preto je zrejmé, že ide o pohľadávku súvisiacu s prevádzkovaním podniku v konkurze.

25. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie a v súlade s § 387 ods. 2 CSP naň poukázal. Uvedené ustanovenie umožňuje odvolaciemu súdu bez potreby opätovného uvádzania dôvodov už uvedených súdom prvej inštancie, vo svojom odôvodnení odkázať na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie. Takýto postup, pokiaľ je rešpektované právo sporovej strany na riadne odôvodnenie rozhodnutia a sporovým stranám sú poskytnuté dostatočné odpovede na všetky podstatné otázky, ktoré v konaní vznikli, nie je nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu. Dovolací súd po zohľadnení žalovaným namietaných skutočností nevzhliadol dôvod pre záver o nedostatočnom odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu.

26. Z uvedených dôvodov dovolací súd nezistil naplnenie dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

27. K dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, dovolací súd uvádza, že v čase opätovného rozhodovania najvyššieho súdu o dovolaní žalovaného, je právna otázka, ktorá tvorí podstatu tohto sporu, a od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, vyriešená v rozsudku najvyššieho súdu z 10. decembra 2020, sp. zn. 1Obdo/41/2019, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) č. 6/2021, pod č. 73. Právna veta prijatá k tomuto rozhodnutiu znie: Pohľadávkou proti podstate je aj pohľadávka Sociálnej poisťovne na poistnom za poistné obdobie pred vyhlásením konkurzu, ak jej splatnosť nastala až po vyhlásení konkurzu (splatnosť nastáva v zásade v deň určený na výplatu príjmu).

28. V uvedenom rozhodnutí najvyššieho súdu bola riešená otázka časového kritéria vzniku pohľadávky na poistnom, pričom najvyšší súd v tomto rozhodnutí uzavrel, že aj v prípade, ak ide o poistné za zamestnancov úpadcu za mesiac december 2016, pričom konkurz bol na majetok úpadcu vyhlásený dňa 11.01.2017, splatnosť poistného nastala 16.01.2017 a mesačný výkaz bol Sociálnej poisťovni predložený dňa 18.01.2017, ide o pohľadávku na poistnom, ktorá vznikla po vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu. Uvedené rozhodnutie najvyššieho súdu vzhľadom na jeho publikáciu v Zbierke, tvorí pre účely posudzovania prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu.

29. V tu posudzovanej veci bol konkurz na majetok úpadcu vyhlásený dňa 21.12.2018. Žalobca si uplatnil pohľadávku na poistnom na sociálne poistenie za obdobie november 2018. Mesačný výkaz poistného a príspevkov za mesiac november bol úpadcom predložený dňa 31.12.2018, ktorý bol zároveň dňom splatnosti. Citovaný právny záver najvyššieho súdu je preto aplikovateľný aj v tu posudzovanej veci.

30. Vecné kritérium podľa § 87 ods. 2 písm. i/ ZKR bolo už taktiež riešené dovolacím súdom, a to v uznesení najvyššieho súdu z 27. septembra 2017, sp. zn. 3Obdo/9/2017, publikovanom v Zbierke č. 9/2018, pod č. 94. Právna veta prijatá k tomuto rozhodnutiu znie: Pohľadávky na poistnom na sociálne poistenie za zamestnancov úpadcu v zmysle zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, ktoré vznikli po vyhlásení konkurzu, súvisia s prevádzkovaním podniku počas konkurzu, a preto predstavujú pohľadávky proti všeobecnej podstate v zmysle ust. § 87 ods. 2 písm. i/ zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení zmien a doplnkov. Platí to aj v prípade, ak zamestnancom úpadcu správca konkurznej podstaty po vyhlásení konkurzu neprideľoval žiadnu prácu a tiež, ak správca ukončil so zamestnancami úpadcu pracovný pomer a plynie im výpovedná doba.

31. Ďalej v uznesení najvyššieho súdu z 25. februára 2021, sp. zn. 2Obdo/33/2020, (kde vystupoval ten

istý dovolateľ, preto je dovolateľovi toto rozhodnutie známe), riešil dovolací súd totožné otázky za obdobnej skutkovej situácie a dospel k záveru, že pohľadávka na poistnom na sociálne poistenie, ktorá vznikla po vyhlásení konkurzu, je pohľadávkou proti podstate podľa § 87 ods. 2 písm. i/ ZKR. V tomto rozhodnutí sa najvyšší súd zaoberal aj možnou aplikáciou § 120 ods. 2 ZKR, pri ktorom však konštatoval, že ide o ustanovenie zaradené do úpravy reštrukturalizačného konania. Najvyšší súd zároveň uviedol, že v tomto rozhodnutí vyslovené právne závery týkajúce sa vzniku pohľadávky na sociálnom poistení by i tak boli aplikovateľné na konkurzné konanie, ako aj na reštrukturalizačné konanie.

32. Najvyšší súd poukazuje aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) z 22. októbra 2020, č. k. II. ÚS 464/2020-15, v ktorom ústavný súd posudzoval právne závery krajského súdu vo vzťahu k aplikácii § 87 ods. 2 písm. i/ ZKR, ktoré boli rovnako prijaté v skutkovo obdobnej situácii a dospel k záveru, že závery krajského súdu sú ústavne akceptovateľné. Ústavný súd v odôvodnení svojho uznesenia uviedol, že krajský súd považoval v prípade pohľadávky Sociálnej poisťovne prihlásenej do konkurzu na majetok úpadcu za preukázané, že predmetná pohľadávka spĺňala časové, ako aj vecné kritérium k tomu, aby ju bolo možné zaradiť medzi pohľadávku proti všeobecnej podstate v zmysle § 87 ods. 2 písm. i/ ZKR. V danom prípade spornosť splnenia požiadavky časového kritéria pohľadávky, teda pohľadávka Sociálnej poisťovne uplatnená žalobou vznikla po vyhlásení konkurzu, krajský súd odôvodnil tým, že moment vzniku pohľadávky sa odvíja od dátumu určeného zamestnávateľom na výplatu miezd, ktorý v registračnom liste nebol určený, preto sa uplatnila zákonná fikcia, v zmysle ktorej je výplacným dňom posledný deň mesiaca, t. j. 31. október 2013. Pokiaľ ide o splnenie vecného kritéria pohľadávky, teda že prihlásená pohľadávka súvisí s prevádzkovaním podniku počas konkurzu za podstatné v danom prípade krajský súd považoval tvrdenie žalobcu, že úpadca zamestnával zamestnancov aj po 15. októbri 2013, teda po vyhlásení konkurzu, z čoho je podľa krajského súdu možné vyvodiť záver o prevádzkovaní podniku úpadcu po vyhlásení konkurzu, pričom zdôraznil, že skutočnosť či týmto zamestnancom zo strany úpadcu, resp. správcu konkurznej podstaty bola alebo nebola pridelená práca, považoval za irelevantnú, keď sa stotožnil so záverom okresného súdu v danej veci s poukazom na rozhodnutie najvyššieho súdu (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Obdo/9/2017 z 27. septembra 2017).

33. Dovolací súd nie je viazaný vymedzením prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP, nie je preto viazaný tým, o ktorý prípad právnej otázky podľa § 421 ods. 1 CSP oprel prípustnosť dovolania dovolateľ. Situácia sa totiž môže v priebehu dovolacieho konania meniť (nález ústavného súdu z 9. júna 2020, č. k. I. ÚS 51/2020-50).

34. Z uvedeného dôvodu dovolací súd posudzoval prípustnosť dovolania žalovaného podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP namiesto § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

35. Podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

36. Vzhľadom na citované závery rozhodnutí najvyššieho súdu, ktoré boli publikované v Zbierke, ako aj na rozhodnutie najvyššieho súdu prijaté v skutkovo obdobnej veci, kde vystupoval ten istý dovolateľ, ako aj rozhodnutie ústavného súdu v skutkovo obdobnej veci, kde boli prijaté právne závery, ktoré sú zhodné s právnymi závermi odvolacieho súdu prijatými v tejto veci, dovolací súd konštatuje, že odvolací súd sa neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu a nie je preto možné založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP.

37. Dovolanie žalovaného je preto potrebné podľa § 447 písm. c/ CSP odmietnuť ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

38. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd v zmysle § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

39. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.